

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno ..... Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji ..... Din 20
v inozemstvu 40

Cene inseratom:
Enostopna polna vrata mali
oglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, poslana itd.
po Din. 4 —.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne aran-
žiranja št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797.

»Velika Srbija«.

Prof. belgrajske univerze V. Čorović je spisal zgodovino vseh dogodkov, ki so pripravljali »Veliko Srbijo«. Ta njegov spis je prevzelo v svojo založbo »Narodno delo«, nekaka propagandistična institucija v okviru našega notranjega ministristva. Namerava ga izdati v veliki nakladi in bogato opremljenega z ilustracijami. Da bo lahko prodrl v vsako hišo, se pripravljata dve izdaji, preprosta za 30 dinarjev in krasotna v obliki albuma, za 120 dinarjev. Da se ta spis v čim večji meri spravi med »naš ujedineni narode«, so po naročilu ministra za notranje zadeve njemu podrejeni organi razvili obširno uradno agitacijo za naročbo. Taka uradna agitacija je v mnogih slučajih lahko prav učinkovita presija in naravnost izsiljevanje.

S cinizmom, ki mu ni primere, je notranje ministrstvo to agitacijo s pomočjo svojega »Oddelka za Slovenijo« raztegnilo tudi na ljubljansko in mariborsko oblast. Raztegnilo baš v času, ko bide slovenska delegacija v belgrajskem parlamentu obupen boj, da se Sloveniji kulturni razvoj popolnoma ne onemogoči, da ji ostane vsaj še nekaj možnosti. V času, ko se proračun tehniške fakultete v Ljubljani, že itak sam po sebi tako skromno sestavljen, skuša od vlade brutalno reducirati na eno desetino, išče ista vlada pri istih Slovencih denarja za svoje enostranske imperijalistične namene.

»La grande Serbie« je med vojno v nekaterih srbskih ušesih vsled primere s francosko frazeologijo zelo doneče zvenelo. Kdor hoče ta zvok poslušati in se iz njega kaj naučiti, naj bere enako naslovljeni list, ki je med vojsko izhajal v Švici, ali pa naj si ogleda enako naslovljeno knjigo, v kateri so vsi najvažnejši članki iz tega lista poatistnjeni. Zgodovina gibanja samega je zgodovina Srbije, zgodovina srbstva samega. Saj je vsakemu narodu, ki se ne bože sam po sebi a priori obsoditi na smrt, naravnost prirojena težnja po veličini. Ta težnja je nekaj tako naravnega, impozantnega, da jo je treba spoštovati in da jo vsak pošten človek tudi v resnici spoštuje. Naravno je, da uspehi take težnje šele prav podžgejo, da niso prav za prav nikoli saturirane. V tem tiči njih življenjska sila in njih moč.

Drugo pa je seveda vprašanje, kje bo postati kak narod velik in kako. Tega vprašanja si vodilni srbski politiki v zadnjem desetletju, tako se zdi, niso nikdar zastavili. Da si ga so in da so skušali naj pošteno odgovoriti, bi bili uvideli, kako strašno odgovornost nosijo pred svojim narodom in pred zgodovino za svoje delo. Vse njih delo je usmerjeno na goli imperializem, vsa njih edina metoda je brutalno nasilje, ki ga niti ne maskirajo s kakimi formulami, ampak z naravnost obuševanjem vrednim cinizmom še celo razkazujejo. Kaj jim mar za to, da so zapravili v zunanjem svetu ono reputacijo, ki jo je z nečloveškimi napori in žrtvami srbskemu imenu pridobil srbsko ljudstvo — dovolj jim je, da so njih instinkti zadovoljeni, za katerakoli čustva so popolnoma topi.

Kaj naj to vodi? Odgovor na to vprašanje dobi radovednež, če ga zanima, na katerikoli strani svetovne zgodovine. Še nikdar ni nasilje uspelo, še vsakokrat je samo ob sebi poginilo. Sila rodi odpor, toda gorje onemu, proti kateremu se obrne. Silo trpeti je težavna stvar; prav tega bi se morali Srbi sami živo zavedati. Zdi se pa, da je današnja generacija zgodovino svojega lastnega naroda že popolnoma pozabila. Ali pa da se iz nje ni ničesar naučila. Nam Slovencem, ki smo vsled takega ravnanja srbskih voditeljev enako pri-
zadeti, kakor srbsko ljudstvo, ki ga bide isti sistem, ne preostaja nič drugega ko budna pozornost, na naj pride kar koli, pošteno in trezno delo vsakega posameznika na polju, ki mu je določeno in tola-
žljiva — ob enem tudi svarilna! — zavest, da se vsaka krivica prej ali slej maščuje.
»Durchhalten!«

Vlada v veliki zadregi.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Belgrad, 29. nov. (Izv.) Radikalom dela največ preglaivice ostra kritika opozicije v finančnem odboru. Danes so obljubljali opoziciji razne koncesije, če omogoči opozicija, da spravi vlada pod streho proračun še pred novim letom. Razun pri nekaterih demokratih (»Jutrovi« tigril Op. ured.) so dobili radikali povsod odločen odgovor, da politika resnih opozicijskih strank ni politika koncesij, kakor si to zamisljajo nekateri demokratijski vladohlepneži in radikali, temveč politika principov. Vsled tega odločnega nastopa opozicije je

prišla vlada v zelo neugoden položaj. Radikali so sklicali za danes popoldne sejo svojega kluba, na kateri bi bili imeli razpravljati o koncesijah opoziciji. Na sejo so prišli vsi ministri s Pašićem vred, ki je v krajšem govoru seznanil člane kluba o težkem položaju vlade. Rekel je, da je mogoče rešiti položaj le tedaj, če bodo vsi radikalni poslanci vedno v Belgradu in pripravljeni na vsak poziv vlade. Zato jih je pozval, da so vladi v vseh težkih slučajih pri roki. Svoj govor je končal z besedami: »Inače možete — ovaj — da idete kući.«

Proračun prometnega ministra.

Ostra kritika od strani Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 29. nov. (Izv.) Finančni odbor je danes razpravljal o proračunu ministrstva za promet. Prvi je govoril poslanec Kremenžar, ki je trdo prijemal ministra Jankovića, ker ni predložil nobenega ekspoziceja o svojem resoru. Odločno je nastopil proti temu, da železničarji še do danes niso prejeli obljubljenega poviška plač in je zahteval, naj se jim vsaj sedaj nakaže večji znesek. Posebno toplo se je zavzel za penzioniste in miloščinarje. Opozoril je zno-
va ministra na silno stanovanjsko bedo železničarjev in posebno grajal, da še danes na stotine železničarjev prebiva v vagonih. Napadel je ministra tudi zato, ker noče izplačati iz domovine prestavljenim železničarjem že dovoljenih doklad za dvojno gosposinjstvo in vpraša ministra, kam je šel v to svrhu dovoljeni denar. Glede poddržavljenja južne železnice pripominja, da do danes parlament o tem dalekosežnem koraku vlade še ni obveščen in opozarja, da se posledice poddržavljenja že kažejo v tem, da se obveznosti več ne izplačujejo, pač pa je postala južna železnica pribežališče političnih, družabnih in moralnih invalidov, ki so povsod skrahirali in sedaj iščejo pribežališča v varnem zavetju južne železnice. Tako je bil n. pr. Ivan Hribar zelo sposoben zavarovalni agent, sposoben tudi, da se je kot diplomat diskvalificiral, nikakor pa ni sposoben za železniškega upravnika. Poslanec Kremenžar je končno zahteval ustanovitev železniške direkcije v Ljubljani.

Poslanec Veseljak je ostro kritiziral visoke železniške tarife in zahteval znižanja tarif in ureditve nakladalnih in razkladalnih rokov. Tozadevno je opomnil ministra na številne spomenice Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dalje je zahteval pojasnila o napredovanju del pri železnici Murska Sobota.—Ormož. Pritožil se je nad upokojitvami velikega števila uradnikov in odpustitvami iz službe sposobnih železničarjev. Končno je interpeliral ministra, naj jasno pove svoje mnenje glede premestitve mariborskih železniških delavnic in glede zgradbe proge Rogatec—Krapina.

Poslanec Pušenjak poudarja, da je proračun v znesku 625 milijonov dinarjev previsok in graja, da se krediti za zgradbe železnice pokrivajo iz rednega proračuna namene s posojili. Zahteva, da minister predloži odboru točen seznam števil uradnikov in delavcev. Protestira proti redukciji železničarskih zdravnikov. Zahteva, da se bolje skribo za kasarne, v katerih prenočuje vlakospremno osobe. Zahteva povrnitve škoda, povzročene po iskrar iz lokomotiv in požarih v Belokrajini. Zavzema se za povzdigo pomorskega prometa. Zahteva točnih pojasnil glede ustanovitve novega broderskega društva, kateremu je vlada brez odobrenja parlamenta izročila vse plovne objekte v eksploatacijo. — Seja je bila končana ob 9. zvečer. Proračun ministrstva za promet je bil sprejet z 18 proti 12 glasovom.

LATINSKI BLOK.

Pariz, 29. nov. (Izv.) Diplomatski razgovori med Italijo in Španijo imajo svrhu ustanoviti latinski blok.

Kritične razmere v demokratiški stranki.

Belgrad, 29. nov. (Izv.) Za razmere v demokratiški stranki je zelo karakteristična seja glavnega odbora stranke. Na današnji seji je bila na dnevnem redu razprava o večeršnjem nastopu dr. Krizmana v finančnem odboru, ki je sperazumno z radikali začel agitirati za to, da demokrati glasujejo za proračun vojnega ministra. Proti temu kompromitujočemu nastopu dr. Krizmana so ostali člani demokratskega kluba ostro protestirali in zahtevali, da se dr. Krizman opraviči. Pozvan, da pojasni svoj nastop, se je dr. Krizman skliceval na pred meseci storjeni sklep glavnega odbora demokratske stranke, po katerem bi bil primoran klub glasovati za proračun vojnega ministrstva. S tem odgovorom pa se glavni odbor ni zadovoljil in je izrekel dr. Krizmanu oster ukor. S tem pa zadeva ni rešena, ker se bodo nekateri demokrati pritožili na kongres. — Do jako ostre debate je prišlo tudi zaradi ustanavljanja nove stranke v Vojvodini, ki jo ustanavlja član demokratskega kluba in dosedanj pričaš Pribičević Duda Boškovića. Njegova akcija postaja vse bolj odkrita in on je v demokratskem listu »Pančava« objavil svoj proglas, sklicaj zaupnike iz Vojvodine na shod za 9. decembra v Pančevu. Na tem kongresu naj bi se ustanovila avtonomistična stranka za Vojvodino. Glavni odbor je sklenil, da naj najprej pozove Boškovića na odgovor in šele potem izreče svojo končno odločitev. — Veliko skrb prizadeva demokratom vprašanje mladinskih organizacij njihove stranke. V tej organizaciji so razmere še bolj napete kakor v stranki sami. Pribičevićeva manjšina v tej organizaciji je pripeljala s svojo prenapetostjo stvari tako daleč, da sta obe skupini vsaka zase sklicali svoje kongrese, ki jih je pa glavni odbor odpovedal in je danes sklenil, da se kongres demokratske mladine v 16. januarja v Belgradu, da se še enkrat skuša doseči edinstvo. Vsled izključenja voditelja Pribičevićeve grupe, Rajića, pa je malo upanja, da se to doseže. — Na mesto dosedanjega tajnika Gjorgjevića je za tajnika izvoljen začasno poslanec Agatanović. Davidović je prepuščen, da izpremeni strankni statut in predloži izpremembe strankinemu odboru. — Končno se je glavni odbor baval ponovno z načrtom Voje Marinkovića o razširjenju v vidovdanski ustavi določenih samouprav. Predloge Voje Marinkovića je glavni odbor v principu sprejel. —

ZA LJUBLJANSKO TEHNIKO.

Belgrad, 29. novembra. (Izv.) Posl. Veseljak je bil danes pri finančnem ministru, ki mu je obljubil, da bo sprejel dopolnila k proračunu za elektrotehnični in kemični zavod v Ljubljani in nekaj manjših kreditov za razne neobhodne potrebe vseučilišča.

NA KAJ SE ZANAŠA HRSS.

Zagreb, 29. nov. (Izv.) Vaš dopisnik se je danes razgovarjal z enim od voditeljev HRSS glede povratka Radića. Odgovoril mu je sledeče: Vsa akcija Radićeve v Londonu in njegov povratak v domovino je odvisen od rezultata sedanjih volitev v Angliji, ki se vrše 6. decembra. Če zmaga ta stranka, koje voditelji in časopisje se je najbolj angažiralo za hrvatsko stvar, se bodo dogodki brzo razvijali, ker bo delav-

ska stranka nadaljevala politiko, ki jo je započela, odkar je postala najmočnejša opozicijska stranka v Angliji. Ako zmaga ta stranka, bo Anglija zavzela popolnoma drugačno stališče napram prilikam v Evropi, kakor doslej.

Na vprašanje Vašega dopisnika, če ima delavska stranka upanje na zmago, je odgovoril njegov informator: Z ozirom na dejstvo, da je delavska stranka zrastle od predzadnjih volitev do zadnjih za 3 milijone glasov, ni nemogoče, da pri sedanjih volitvah zmaga. Konservativna stranka, ki je pri zadnjih volitvah dobila okoli 5 milijonov glasov proti 8 milijonom združene opozicije, je mnogo izgubila na svojem ugledu, ker se je pretesno navezala na Francijo, kar žali angleški ponos. Volivni red na Angleškem pa je tak, da je potrebna za zmago samo relativna večina, in jako mnogo glasov je, ki smatrajo, da bo delavska stranka zmagala. Če bi se torej razmere razvile v smeri naših predpostavk, bi delavska stranka imela v rokah močno sredstvo, s katerim bi lahko pritiskala na Belgrad, da notranje razmere v državi SHS popolnoma izpremeni. To sredstvo so dolgovitviše kraljevine Srbije Angliji, ki znašajo nad 20 milijonov funtov, ki pa niso narejeni na amortizacijo, ampak ad hoc. Za Anglijo pa je važno vprašanje, kdo bo te dolgove plačal, če se razmere v kraljevini SHS ne izpremene. Ako se torej dogodki razvijejo v smislu naših predpostavk, se Radić lahko mirno vrne.

Na vprašanje Vašega dopisnika, kaj misli on o našem notranjepolitičnem položaju, je dobil odgovor, da je politični položaj v Belgradu stalen in da gre samo za to, kdo bo prišel prej do svojega cilja.

ANGLESKO POSOJILLO ZA OSIJEK.

Osišek, 29. nov. (Izv.) V Osijek je prišel angleški polkovnik Gervis, da se dogovori z županom Henglom glede nameravnega posojila za zgradbo velike električne naprave. Kakor izve Vaš dopisnik, so pogajanja potekla ugodno.

50 LETNICA »KOLA«.

Zagreb, 29. nov. (Izv.) 1. in 2. decembra slavi pevsko društvo »Kolo« svojo 50. letnico. Za to priliko je sklical »Jugoslovenski pevački savez« v Zagreb svoje zborovanje, hrvatska pevstva pa so sklenila, da se tega zborovanja ne udeležijo.

GOSPODARSKA OBNOVA MADŽARSKÉ.

London, 29. nov. (Izv.) Finančni odbor, ki je imel nalogo sestaviti predloge za gospodarsko obnovo Madžarske, je danes dokončal svoje delo. Poročevalec odbora je priporočal, da se željam Madžarske ugoti. Finančni načrt bo predložen Društvu narodov v svrhu odobritve.

TEZAVE PRI SESTAVI NEMŠKE VLADE.

Berlin, 29. nov. (Izv.) Finančni minister Dr. Luther je v posebnem pismu na predsednika republike izrazil prošnjo, naj ga njegove dolžnosti razreši, ker ne more nositi odgovornosti za posledice dosedanje finančne politike, dokler ni odgovorne vlade.

Berlin, 29. nov. (Izv.) Poslanec Stegerwald je predsedniku republike sporočil, da ne more prevzeti predsedstva vlade. Predsednik je nato sestavo vlade poveril poslancu Marxu (centrum), ki je poverilo sprejel. Marx upa, da še tekom današnjega dne sestavi listo nove vlade iz članov strank sedišča.

STRASNA DRAGINJA V NEMCIJI.

Berlin, 29. nov. (Izv.) Hlebec črnega kruha stane danes 840 milijard mark, a hlebec belega pa 1 bilijon.

BREZPOSELNOST V NEMCIJI.

Berlin, 29. nov. (Izv.) Število brezposelnih v nezasedenem delu Nemčije znaša 1.250.000. Število delavcev, ki delajo le pol tedna a življajo vladno podporo znaša 1 milijon 275.000. Število brezposelnih v zasedenem ozemlju znaša približno 2 milijona.

VELEPOSLANISKA KONFERENCA.

Pariz, 29. nov. (Izv.) Danes se je sestala konferenca poslaničkov antante pod predsedstvom Jules Cambona. Bavila se je z dogodki v Lipskem, kjer so bili neki člani antante od državne brambe aretirani.

NESREČA VLONDONU.

Berlin, 29. nov. (Izv.) Iz Londona poročajo, da se je včeraj zvečer zrušil del stare podzemne železnice. Prišlo je tudi do eksplozije plina, vsled česar se je porušil nadzemski železniški most. Človeških žrtev ni bilo.

VREDNOST ZLATEGA FRANKA.

Pariz, 29. nov. (Izv.) Vrednost zlatega franka določila vlada za obračunavanje pri telefonskem in brzojavnem prometu na 34 papirnatih frankov.

EKSPLOZIJA V ŽITOMIRU.

Helsingfors, 29. nov. (Izv.) V Žitomiru je eksplodiralo municijsko skladišče sovjetske armade. Židovski del mesta je utrpel znatno škodo.

Davki Slovenije po proračunu in v resnici.

(Pogovor s fin. delegatom g. dr. Šavnikom.)

>Kakor Vam znano, gospod delegat, se je v fin. odboru skupščine ugotovilo, da je bilo v Sloveniji v budgetni periodi 1922—23 vplačano na direktnih davkih okroglo 80 milijonov dinarjev, dočim je bilo v proračunu za to dobo ustavljenih samo okroglo 40 mil. Din. Proračun je torej prekoračen za 100 odst. — kako je mogoče, da pride do takih diferenc, in ali so dopustne?<

>Dovolite mi, gospod urednik, da odgovorim najprej na drugo vprašanje. Proračun je v svojem številčnem delu kalkulacija stroškov in dohodkov, ki jih bo imela država v izvestni gospodarstveni dobi. Kakor vsaka kalkulacija je seveda tudi proračun tem bolj, čim bolj se bo kril s faktičnim uspehom dobične dobe. Največji finančni ženi pa tega uspeha ne more do zadnjega dinarja vnaprej pogoditi. Niti v malem privatnem gospodarstvu se novega leta dan ne more reči, kako bo izgledala kasa Silvestrov večer, nikar v tako kompliciranem in razsežnem ter nepreračunljivostim vseh vrst tako zelo izpostavljenem organizmu, kakor je državno gospodarstvo, pri katerem pride še v poštev, da so podatki raztreseni pri vseh mogočih uradih; treba jih je torej začeti zbirati mnogo pred početkom budgetne dobe in sicer tem prej, ker morajo pasirati še parlament. Iz tega sledi, da so vse postavke proračuna po svojem bistvu kalkulacijske narave. Dočim pa imajo postavke izdatkov tudi izvestne pravne funkcije, katerih najvažnejša je ta, da za zgor načelno večje upravo, so postavke dohodkov izključno kalkulacijske, t. j. izražajo samo, koliko finančni minister pričakuje iz tega ali onega vira, nikakor pa, da bi moral davkarje zapreti, če iz periodičnih izkazov vidi, da so mu n. pr. že v tretjem četrtletju nastregale vso svoto, ki jo je bil ustavil v budget. To so splošno priznana načela budgetnega prava, o katerih ni spora niti v teoriji, niti v praksi kateresibodi države, in če meni ne verjamete, odprite poljubni učbenik finančne vede. O pravni nedopustnosti prevelikosti, ki so Vas pripeljali k meni, torej ne more biti govora.<

>Dobro! Ali kak pomen ima potem budgetiranje, če se smete kar za 100 odst. usetiti?<

>Imate prav! Če v budgetnopravnem oziru ni ugovarjati, je pa ravno tako gotovo, da so tako veliki preveliki s stališča budgetne tehnike in budgetne politike debela napaka, ki je k sreči pri nas paralizirana s tem, da imamo še izdatneje prevelike na pasivni strani. In s tem prehajam k Vašemu prvemu vprašanju. Da se pa razumeva, morate ločiti svoto, ki jo davkoplačevalci za določeno leto dolgujejo (predpis), in pa ono, ki jo faktično plačajo in ki prve nikdar ne doseže, ker je vedno nekaj zaostankov, neizterljivih zneskov itd. V proračun spada očitno druga svota t. j. kalkulacija predvidnih plačil. Kaj mi praktično pomaga najlepši predpis, če pa iz skušnje vem, da je 20 in več odstotkov na kredo? Seveda pa se s predpisa kolikor toliko lahko sklepa na plačila, in dočim se pri kontingentiranih davkih ne bom mnogo zmotil, če vzamem predvidna plačila s predpisom, t. j. v bistvu ravno s kontingentom, minus odst. ravno omenjenega in empirično več ali manj znanega manka, je pri nekontingentiranih davkih stvar povsem druga. Kot klasični primer nekontingentiranega davka navajam dohodnino, ki se odmerja izključno po individualni višini dohodkov in je seveda lahko mnogo manjša, kot se pričakuje, če se konjunktura obrne navzdol, pa tudi mnogo večja, če vodi pot navzgor. Mesto po fiksnem znesku kontingenta je torej tu seči po kakem drugem merilu. Jedina taka dana količina so pa rezultati enega ali več let iz pred budgetne dobe, za katero se preliminira. Treba je že zelo dobrega pogleda, predvsem pa vsaj prilično ustaljenih gospodarskih razmer — zlasti z valutnega stališča — da se bo previdni sestavljalec proračuna, pri neizpremenjenih davčni meri, na zgor ali spod smel nekoliko oddaljiti od te številke. Tako smo že a priori za eno leto zadej. Zgodi se pa lahko, da so davčni organi z odmero za leto, ki naj se upošteva pri budgetiranju, v zaostanku, tako, da so znani le uspehi predpreteklega leta. Če v normalnih razmerah so torej precejšnje difference prav lahko mogoče, temvečje pa seveda v nenormalnih, kakor jih preživljamo sedaj. Da pa bodo v dobah padaloče valute dife-

rence vedno pozitivne t. j. da bo številčno več prišlo, kakor proračunjeno, je jasno, ker je ena najznačilnejših posledic devalvacije ravno ta, da številčni (nominelni) dohodki in donosi rastejo, z njimi pa številčno tudi davki, ki se odmerjajo po njih, t. j. pri nas v prvi vrsti dohodnina in posebna pridobitina. Sedaj primerjajte s tem, kako se je stvar faktično pletla. Predlog budgeta za 1921/22 do konca leta 1921 ni bil sprejet. Finančno ministrstvo je sklenilo predložiti nov budget, in sicer za koledarsko leto 1922. Tudi ta pa ni bil odobren, marveč smo v juliju 1922 dobili zopet drugače zasnovan budget, in sicer za dobo od 1. avgusta 1922 do konca junija 1923. V ta končno sprejeti budget, katerega številke sedaj razburjajo javnost, pa vsaj iz Slovenije niso prišli ad hoc preliminirani dohodki, marveč, z malimi korekturami, postavke, ki jih je delegacija predložila za koledarsko leto 1922 in jih odposlala 23. februarja 1922, in s katerimi so se zadovoljili minister, finančni odbor in skupščina. Iz tega je v zvezi s prej rečenim razvidno, da so v budgetu 1922/23 v obče upoštevani uspehi 1921, pri dohodnini pa celo 1920, ker odmera za 1921 v februarju 1922 žal še davno ni bila dovršena, dočim smo pobrali v dobi od avgusta 1922 do konca junija 1923 faktično po predpisu leta 1922. Tako! In sedaj upoštevajte samo valutne difference, ne glede na to, da so se naši kalkulatorji — priznam — preozkosrečno držali samo znanih števil — ali se Vam še čudno zdi, da smo v 11 mesecih budgetne periode 1922/23 na dohodnini, kjer je razlika največja, prejeli 21.8 mil. dinarjev, dočim znaša ustrezna preliminarne tangenta samo 12.4 mil. dinarjev?<

>Dobro — ali se Vam pa, gospod delegat, svota 21.8 mil. dinarjev ne zdi absolutno previsoka za naše razmere?<

>Eksakten in prepričevalen odgovor bi Vam mogel dati samo, če se podrobneje spustim v vprašanje. Pridržim si to za drugo priliko, če ne se najin pogovor preveč raztegne.<

>Ali, dovolite mi drugo vprašanje. Vse, kar ste nam povedali, velja tudi za ostale pokrajine — in vendar so rezultati tako različni.<

>Vaš ugovor pred vsem ni čisto točen. Dohodnino, ki igra v ti zvezi najvažnejšo vlogo, pozna razum bivšega avstrijskega teritorija le še Hrvatska...<

>Ravno!<

>Da, da — ali tu postaja vprašanje za me, oprostite, skoro indiskretno...<

>Radi treh procentov?<

>Veljajo za celo kraljevino, in ne samo za Slovenijo. Poglejte čl. 94 fin. zak. 1920/21 in čl. 121 fin. zak. 1922/23. Je prav tipično za nas, da usekamo vedno najprej po lastnih ljudeh. Tam bote tudi videli, da so dosedaj samo uradniki, ki davke pobirajo, ne pa tudi tisti, ki davke odmerjajo, mogli spekulirati na to institucijo, ker se širša uredba z dne 27. junija 1921 (Ur. l. št. 108/263 ex 1921) nikdar ni izvedla. Še le finančni zakon 1923/24 jo razteza tudi na odmerne organe in celo na me! A čim po mojem, izgine in to iz zakona, kakor iskreno bi privoščil ta priboljšek našemu uradništvu. Izključeno je namreč, da bi se tantijeme v praksi omejile na pobiralec davkov, ker pobiralec in odmerjevalec — razun par pravnikov — spadajo v isto uradniško kategorijo in bi se naravno takoj začelo nezadovoljstvo in pritožbe, da so prvi na boljšem, kakor drugi, in bi dodelitev k odmernim poslom, ki velja v obče za odliko, postala naravnost kazna. Iz teh razlogov je prvokrat in edinkrat, ko so se te tantijeme dosedaj delile — v dec. 1921 — takratni finančni minister dr. Kumandi n a m o j predlog dovolil, da se ena tretjina razdeli med odmerne organe. Vsega skupaj, t. j. za odmerjevalce in pobiralece — pritegnili smo pa tudi pomožni personal — smo tedaj razdali okroglo 380.000 kron, vdeležencev pa je bilo 319. Sedanjí naš šef gospod dr. Stojadinović pa v obče še zadržuje izplačilo, in bi imel prav, če ga vodijo pri tem oziroma ugled našega uradništva. Diferencialni očitki in sumničenje, ki jih je preslišalo naše uradništvo radi teh procentov, so me pa boleli. Ne glede na to, da že tri leta uradniki le pripravljajo odmero, izvršujejo jo pa avtonomne davčne komisije — ne glede na to: ali res smatrate samo naše slovensko uradništvo za tako manj vredno ali za tako bolj lakomno, da bi se ono jedino v vsi državi po izgledih na te groše dalo zapejati k nezakonitostim? In samo za to gre! Če je bilo bolj marljivo in delalo z večjo vnemo, bi bilo to v današnji uradniški beračiji, katere javnost še vedno dovolj ne pozna, več kot človeško; ne verjamem, da bi Srbi ali Hrvati delali izjemo, kolikor žive v istih razmerah... in končno je za splošnost še vedno manjša nesreča, če se uradništvo zadovoljuje s tantijemami države. Ne vem, ali bote bolj zadovoljni, če bi šlo po drugi tarifi.

Če — poudarjam: če, ker dotičnih statistik sam nisem videl in sem v teh stvareh zelo oprezen — če je torej kljub občni veljavnosti tantijem rezultat izven Slovenije fiskalno manj ugoden, so morale uplivati druge čimnice. Katere — je par distance težko reči, ker ne vem, kako se je v drugih pokrajinah preliminiralo, in ni izključeno, da se je drugodi zgodila nasprotna napaka, t. j. da se je preoptimistično preliminiralo. Svarim javnost v obče, da iz proračunskih številk izvaja predalekosežne sklepe. Niso niti v normalnih in popolnoma urejenih razmerah vedno zanesljive, in nič ni tako potrebno pri nas, kakor da

bi se Glavna kontrola, mesto da se bavi z vsemi mogočimi malenkostmi, enkrat resno spravila na državni zaključni račun, ki edini nudi točno sliko. Mogoče torej in najbrž smo že pri preliminiranju sledili različnim metodam. Brez dvoma pa je upoštevati tudi druge pokrajinske posebnosti. Da izenačenje davkov niti legislativno ni enostavno, ampak zelo komplicirana stvar, je v svojih sijajnih študijah obrazložil g. prof. dr. Eller. Tudi če pa pride moč čez ta hrib ali okoli njega, bo preostala še praktična izvedba, ki je brez dvoma tudi v našem specijelnem vprašanju največjega pomena. Enakost bremen ravno ni samo legislativno, ampak v naših razmerah tudi — in sicer še mnogo težje — upravno-tehnično vprašanje, žal pa ob centralističnem ustroju države tudi zelo nujna in tako rekoč življenska potreba.<

>Gospod delegat hočete torej reči, da se da centralizmu tudi z Vašega strokovnega stališča...<

>Z Bogom, gospod urednik!<

Politične vesti.

+ Demokratse metode. >Vsak dan najmenj eno debelo laž!< je prva zapoved demokratskega katekizma. Tako piše zdaj, da so »klerikalci v Belgradu največji oportunisti ter na tihem služijo režimu, doma pa hujskajo proti državi, Belgradu in vojski.« Kdo so ti, ki tako pišejo? Oni demokrati, ki se v Belgradu ravno kar radikalom sladkajo, jih skrivaj podpirajo in pripravljajo na koalicijo, samo da jim radikalni z enim očesom namežiknejo — doma pa v »Jutru« radikale napadajo, pa tako ljubeznivo in rahlo, da ne bi prišli preveč v zamero pri režimu. Stranka, koje politika je zgrajena na samem hinavstvu, si potem drzne očitati SLS dvojno igro! Za »dokaz« ni v zadregi, ker se enostavno zlaže. Tako pravi, da dr. Kulovec v finančnem odboru ni napadal vlade, ampak samo davčne oblasti v Sloveniji. Vsak, kdor je prebral poročilo o dr. Kulovčevem govoru, pa ve, da je dr. Kulovec napadal v l a d o, ker samovoljno zvišuje neposredne davke in zahteval, da uvede nov gospodarski pravičen sistem, kar se tiče eksekucije davkov, pa poslanec ni grajal samo izterjevanja davčnih oblasti, marveč v prvi vrsti zopet v l a d o, ki je za to odgovorna. Zdaj pa je »Jutro« izrgalo iz govora samo nekatere stavke, ki se nanašajo na način davčne eksekucije v Sloveniji, vse druge pa, v katerih dr. Kulovec biča belgrajski režim, je izpustilo! Brezvestnost je pač karakteristični znak »Jutra«.

+ Debata o »klerikalizmu«. Takole odgovarja »Jutro« na članek, v katerem smo dokazovali puhlost njegovega antiklerikalnega žlobudranja: »Nič ni klerikalizmu neprijetnejše, kakor če posvetiš v njegove tajnosti. On bi najraje vladal na svetu a n o n i m n o. In ko ga primeš pri njegovi korenini, tedaj se zarije v zemljo in kriči: klerikalizma ni!« Po tem uvodu skuša »Jutro« zopet definirati »klerikalizem« in trdi, da je to »politična organizacija katoličanov, naperjena proti drugim — katoličanom«, to je, proti demokratom, ki imajo »še boljše krščanske nazore in pridigujejo moralne smeri krščanstva... Elemente, ki se že dvesto let borijo proti krščanstvu, propovedujejo svobodomiselnost in tajijo vse krščanske resnice in moralne dogme, predstavljajo zdaj »Jutro« kot dobre kristjane, ki jih »klerikalizem« po krivici napada! Res: »Nič ni liberalizmu neprijetnejše, kakor če posvetiš v njegove tajnosti. On bi najraje vladal na svetu a n o n i m n o. In ko ga primeš pri njegovi korenini, tedaj se zarije v zemljo in kriči: svobodomiselnost ni! Vsi smo dobri in pravi kristjani in otroci katoliške cerkve...« — Mož se je vjel v zanjko lastnega sofizma. Pod njegov članek bi zapisal profesor: Logika — nezadostno.

+ Mojster laži je »Jutro«. Ta list je takorekoč stkan iz samih laži. V svojem poročilu iz parlamenta pripoveduje, da poslanci SLS v Belgradu »obsojajo pretirane in po velikem neutemeljene ostre kritike »Slovenca«, nadalje, da »objubljaajo, da bodo napravili red«, nadalje »da sta poslanca Pušenjak in Vesenjaj s svojima člankoma hotela »Slovenca« bistveno korigirati« in tako dalje. — Na prvi pogled se vidi, da so to same laži in sicer nesramne, neumne in debele, kakor jih je zmoežen le zadnji čifut.

+ Italija in Dalmacija. Že nekajkrat smo poročali v našem listu, kako prehaja prehrana Dalmacije vedno bolj v italijanske roke. Tista Dalmacija, ki je umirala od lakote, dokler je pričakovala in prosila pomoči zgolj iz Belgrada, je danes z živili kar najbolje preskrbljena, in to po nižji ceni nego ostale pokrajine naše države. Še več: dalmatinski veletrgovci že v notranjost ponujajo moko in druga živila! Vse to je zasloga Italije in njene trgovine, ki Dalmacijo obilo zalaga z živili in drugim blagom. Kdor misli, da delajo to Italijani iz gole kupčijske vne-me, se jako moti. Italijanska inozemska trgovina je vsa v službi italijanske politične ekspanzije, kar so merodajni ljudje na nedavnem kongresu za narodno ekspanzijo v Trstu odkrito povedali. Italijansko časopisje tudi s prav posebnim za-

dočenjem spremlja razvoj trgovskih stikov z Dalmacijo, a puljska »Azione« piše — govoreč o jugoslovanski nepopustljivosti v reškem vprašanju: »... Mi pa le še dalje preskrbujemo dalmatinske trge z našimi proizvodi po nizki ceni, kakor delamo to že nekaj časa. To je za nas propaganda, ki nam bo neki dan veliko koristila.« Je res sramotno za nas, da je lačna Italija našla srede, da za zavaruje svoje politične interese v Dalmaciji s ceno preskrbo živil, dočim »mamo pri nas pač zlate milijone za reški fond, za prebrano pasivnih krajev pa nimamo denarja, Italijani pač vedo da je treba ideje podpreti s krepkimi dejanji, ne pa jih samo »vdano« nosi! — na jeziku kakor naš dični starina »Slov. Narod«.

Dnevne novice.

— Nevarnost povodnj. Obili sneg in dež, ki prepavlja površino naših krajev, prinaša resno nevarnost povodnji povesdi, kjer voda zaradi talnih razmer nima možnosti, da bi se hitro odtekala. Ljubljansko barje je že pod vodo, a tudi iz Celja prihajajo glasovi, da bi se bati velike povodnji, ki so že v dosedanjem obsegu napravile mnogo škode. Tako je proga pri Podnartu pri čuvajnici št. 56, dva kilometra nazaj proti Kranju, vsled poplave pretrgana. Promet je mogoče s prestopanjem. Položaj se lahko še poslabša. Prestopajo lahko le potniki brez prtljage ali pa z ročno prtljago. Za prevoz težke prtljage železnica ne odgovarja.

— Iredni občni zbor SKSZ 29. nov. pop. je sprejel dobesedno iste spremembe pravil, katere je določil redni občni zbor z dne 15. novembra.

— Oglase za sobotno številko sprejemamo še danes dopoldne in popoldne do 3. ure. Male oglase oddajo cenj. inserenti lahko do 6. ure zvečer.

— Kaj dela izvršilni odbor invalidske organizacije? Iz invalidskih krogov smo prejeli: V času, ko se razucira socialna politika ter se z njenega oddelka v Ljubljani mečejo na cesto invalidi, v času, ko zima in pomanjkanje uničujeta ubogim vojnim žrtvam zadnje moči, v času ko vsled večnega krutega odlaganja pomoči od strani vlade prekipelava srca invalidov v grenkem ogorčenju in obupu — se krajevni in centralni izvršilni odbor invalidske organizacije niti ne znaneti! In vendar sta prav onadva v prvi vrsti poklicana, da z energičnimi dejanji vodita borbo za pravice invalidov. Invalidi smo do grla siti kongresov in lepil besed v našem glasilu in na drugih mestih, mi zahtevamo končno odločnih korakov! Takoj naj se skliče protestni shod proti redukciji in proti delovanju sedanje specijalne invalidske komisije. Ako sečnanji izvršilni odbor ni sposoben za odločno, krepko delo, naj odstopi in napravi mesto sposobnejšim ljudem.

— Centralna vlada in upokojeni. Upokojeni vseh kategorij se obračajo tem potom na centralno vlado v Trstu, s prošnjo, naj se rešijo spomenice, kater so poslani 16. septembra v Belgrad na razna ministrstva. Uveljavi naj se v njih vsebina v polnem obsegu in naj se urede pokojnine in nezdodne rente al pari v dinarski veljavi, tako da jih bodo deležni upokojeni, kateri stopijo sedaj v pokoj. Člen 239, kateri je bil črtan, naj se zopet vpostavi, da pridejo tudi stari upokojeni do svojih pravic. Upamo, da bo centralna vlada v Belgradu uslišala prošnjo starih upokojencev ter bo uredila njih pokojnine. Gg. narodne poslance vseh strank pa prosimo, sedaj ko prične narodna skupščina svoje delo, da zastavijo vse svoje moči, da se rešbedno stanje starih upokojencev in nezdodnih rentnikov. — Predsedstvo koaliranih društev upokojencev.

— Spomenik kralju Petru v Kranju. V Kranju se je sestavil pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, da v nameravanem parku prestolonaslednika postavi prihodnje leto spomenik kralju Petru. Spomenik se odkrije na slavnosten način dne 3. avgusta 1924.

— Žganjekuha. Velikega pomena za naše deželane je, da veljajo izza 20. novembra t. l. novi predpisi za žganjekuho. S tem dnevom je namreč topil v veljavo novi zakon o državni trošarini, ki določa, da je sploh vsaka žganjekuha za lastno potrebo trošarina prosta. S tem zakonom in njegovim pravilnikom, ki je stopil v veljavo istega dne, je odpravljena vsaka kontrola, gledajoč žganjekuh za lastno potrebo od strani organov finančne kontrole. Kotli, kakor se posedujejo na kmetih, niso več podvrženi začetnemu finančni kontrole in se lahko uporabljajo za žganjekuho, kadar in kako se hočejo. Istotako odpadejo tudi prijave za žganjekuho. Pač pa so prijavi podvržene one količine žganja, ki gredo v promet ali ki se prodajo.

— Častaj konzul portugalske republike. Naša vlada je na prošnjo portugalskega poslanstva v Belgradu in po izpolnjenju vseh formalnosti izdala dne 5. novembra g. Dragotin Strucelju običajni eksekvatur kot častnemu konzulu portugalske republike v Ljubljani. Po naročilu ministrstva notranjih del izdanega vsed naprosbe ministrstva zunanjih del, se to sporoča z vabilom, da vsi na-

slovljeni uradi in oblasti priznajo g. Dragolina Strucelja navedenem svojstvu, in da mu izkažejo vso potrebno uslužnost pri izvrševanju njegove konzularne službe.

— Poročil se je gosp. Otton Doktorič z gdnjo Albino Hafner. Mnogo sreče!

— Iz Črnomlja. Zupanstvo mestne občine Črnomelj naznanja, da se vrši prihodni semenj v torek dne 18. decembra ne pa 24. decembra kakor je bilo po razglasih objavljeno. 7538

— Razne nesreče. V tovarni pohištva Fr. Izgoršek v Šmartnem pri Litiji si je mizarški vajenec zmečkal levo roko. — Moser Albert, mes. pomočnik v Celju se je pri klanju močno urezal na levem stegnu. — Šoler Andrej, žebjar pri Mariji Hafner v Kropi si je pri spravljanju lesa zmečkal levo nogo. — Globočnik Janez, kov. vajenec pri Arh. Pogačarju v Kamniku si je pri kovanju poškodoval desno oko. Oddali so ga v ljubljansko bolnico. — Roje Alojzij, delavec pri bratih Tavčar v Breznu si je pri krožni žagi močno obrezal na desni roki. — Na žagi Fr. Galleta v Bistri pri Borovnici se je Ogrin Franc pri krožni žagi zmečkal kazalec desne roke. V tovarni usnju Induse na Vrhniki se je strojarški pomočnik Franc Krašna pri rezanju kot močno urezal v levo roko. — Novak Ivan, strojni delavec pri A. Rojina et Comp. v Ljubljani, si je na krožni žagi urezal na palec leve roke. — V tovarni stekla v Hrastniku se je delavka Sivka Katarina urezala na levi palec, vsled česar je nastala infekcija rane. — Bedrač Liza, dekla v Ptuj, je padla na dvorišču in se močno poškodovala na desni rami. — V tvornici za dušik v Rušah se je delavec Macarol Franc poškodoval na levem očesu, vsled česar je moral v bolnico. — Ključavničar Gornik Franc si je zmečkal na levi roki palec. — Pri Obnovici na Fužinah si je na krožni žagi delavec Krajnik Andrej obrezal levo roko. — Regeršek Martin, žagar pri Ivo Caterju v Sp. Hudinju pri Celju, si je pri polnojarjeniku zmečkal levo roko. Oddali so ga v bolnico v Celje. — V papirnici v Vevčah se je delavec Galič Filip pri rotacijskem stroju poškodoval desno roko, ker so ga zgrabili valji stroja. — Neznana g. utopljenec se potegnili v Karlovcu iz Kolpe. Utopljenec je srednje postave in je imel roke zvezane okrog pasu z močno vrvjo. Izvršil se je gotovo zločin in je bila žrtve že precej časa v vodi.

— Pobeg. Od svoje žene je pobegnil Klepar Valentin Sova iz Semiča. Odsel je s seboj vse, kar je mogel, tudi vse dokumente in je pustil ženo popolnoma brez vseh sredstev. — Poštna zveza med Planino in Rakekom. Zaradi poplave je poštna zveza med Planino in Rakekom ukinjena. Zato je pa uvedena ob ponedeljkih, srebah in sobotah časna poštna zveza med Planino in Dolenjim Logatcem.

— Razpisane pošte. Razpisano je mesto poštnega odpravnika v Framu, pri sv. Benediktu v Slov. gorah ter v Rankovcih.

— Podkupljivo ministrstvo. Bivši socialnodemokratski ministri predsednik na Saškem dr. Zeigner je priznal, da je v več nego 50 slučajih sprejel darove bodisi v denarju ali zivilih, dragocenostih, obleki itd. S tem denarjem se je odpejal na zabavno potovanje v Svico. Dr. Zeigner izjavlja, da so sprejemali darove tudi ostali njegovi ministri tovariši.

Josip Stritar.

POGREB STRITARJA.

Celo dopoldne so posečale številne množice pokojnega Stritarja na mrtvaškem odru v vestibulu v Narodnem domu. Pokojnika je slikal na odru akad. slikar prof. Franc Sterle, mrliško masko pa je napravil akad. kipar K. o. S. Občinstvo je imelo dostop od 9. dopoldne do 3. popoldne, ko se je razvrstilo pred Narodnim domom in po Aleksandrovi cesti veličasten sprevod.

Otvorila ga je vojaška godba in pa zastopstva raznih telovadnih organizacij in skavti. Za njimi so se razvrstili za križem in črnim praporom dijaki raznih šol, učenci ljudskih šol pa so tvorili špalir ob cesti. Vrstila so se razna akademska društva, srednješolski profesorji, učiteljska društva, razna narodna, propagandna in dobrotvorna udruženja, Zveza ljubljanskih pevskih društev. Pred vozom z duhovni so nosile deklice napise del pokojnika in sicer: Dunajski soneti — 1872 — Lesniki — Jagode — Boris Miran (Pesmi 1869) — Zvon 1870 do 1880 — Gospod Mirodolski, Sodnikovi * 1836 — Pod lipo — Mladika 1868. Za mrliškim vozom so šli mladniki pokojnikovi, za njimi pa so se razvrstila razna zastopstva in sicer namestnik velikega župana, komandant Drav. divizije, župan ljubljanski, zastopstva raznih občin, zastopstvo slovenskih, zastopniki tujih držav, rektor univerze z akademskim senatom, ministri delegati v Ljubljani, predsedstva ljubljanskih sodišč, trg. zbornica, oficirski zbor, vseučilišni profesorji in docenti, razna literarna, narodna, kulturna in politična društva, državni, deželni in mestni uradniki in razne korporacije in stanovske organizacije. Konec sprevoda, ki se je razvil skoro po celi poti od Narodnega doma do Sv. Krištofa, je tvorilo razno občinstvo. Sprevod je bil kljub slabemu vremenu res tako veličasten, da smo jih še malo imeli v Ljubljani. Pred Narodnim domom in ob grobu je zapela Zveza pevskih društev dve žalostni-

ki. Krsto so položili v pisateljsko grobnico pri Sv. Krištofu.

Štalarske novice.

Šeja mariborskega občinskega sveta dne 27. nov. Na mesto odstopivšega svetnika g. Kežarja se je izvolil v mestni svet dr. Rozina. Proračun za leto 1924. izkazuje 11.066.500 Din izdatkov in 10.800.672.50 Din dohodkov. Priranjilja: 265.827.50 Din se bo kril iz letošnjega prebitka. Proračun za prihodnje leto je v glavnem enak sedanjemu, le da izkazuje višje postavke za draginske doklade nastavljenec, uradnikov in upokojencev, zvišane postavke za šolstvo-zdravstvene, kulturne in prosvetne institucije in za socialno skrbstvo. V splošni debati o proračunu je grajal občinski svetnik dr. Jerovšek (SLS) nekatere nedostanke, ki jih je klub SLS grajal že pri prejšnjem proračunu. Novi proračun je sicer boljši od prejšnjega, vendar ni tak, kakor bi moral biti. Tako niso v proračunu vsa mestna podjetja, ni seznama dolgov občine niti seznam občinskega uradništva. Po govoru obč. svetnika Bahuna (JSS) in po repliki župana se je prešlo k glasovanju o posameznih postavkah, ki so bile vse sprejete, kakor jih je odsek predlagal. Župan je še opozarjal, da je gledališče resno ogroženo, ker je v državnem proračunu znižana postavka za mariborsko gledališče od 500.000 na 200.000 Din, pa še to vsoto so poslanci SLS komaj dosegli. Nato je bil predložen proračun v celoti sprejet. — Prodaja 2 električnih strojev se je dala odseku v presojo. Stari kotel mestnega kopališča se bo prodal. Sprejetih je bilo še več ljudi v občinsko zvezo, nakar je župan zaključil ob pol 11. sejo.

Š Občni zbor Zgodovinskega društva v Mariboru se je vršil v petek, dne 23. novembra. Udeležba pri občnem zboru tega pri nas strogo znanstvenega društva je zopet pokazala, kako malo ima mariborska inteligenca smisla za znanstveno delovanje. Sramota pa je tudi za vladu, ki to društvo popolnoma cmalovaže in ga ne podpira. Občni zbor je sprejel predlog odbora, da se zviša članarina na 40 dinarjev letno. Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da se imenujeta dva nova člana: znanstveni arheolog msgr. Ivan Bulič in naš ožji rojak praški profesor dr. Mat. Murko.

Š Slavnostno predavanje Zgodovinskega društva v Mariboru. V proslavo 20 letnice svojega obstanka priredi letošnjo zimo mariborsko Zgodovinsko društvo predavanje, da se znani širše občinstvo z zanimivo preteklostjo naše zemlje. Predavanja bodo pa dobrodošla tudi strokovnjakom-zgodovinarjem. Dva taka predavanja sta se že vršila. Trete se vrši v ponedeljek, dne 3. decembra ob 8. zvečer v mali kazinski dvorani. Predaval bo g. prof. Kovačič o zgodovini v naši domači umetnosti, pojasnjeval bo pa predavanje s skiptičnimi slikami znamenitega reliefa na Ptujski gori.

Š Občinstvo občni zbor demokratske stranke v Mariboru. V ponedeljek, 27. nov. se je vršil v Mariboru občni zbor demokratske stranke v Mariborski oblasti. Udeležili so se ga menda vsi demokrati spodnjega Štajerja, ki jih itak ni veliko, iz Ljubljane pa je prišel sam general dr. Gregor Zerjav. Na občnem zboru so pridno udrihali po SLS, navduševali se za dr. Kukovecovo koncentracijo naprednih sil ter obetali boljše bodočnost demokratski stranki po prihodnjih volitvah. Demokratom leže posebno v želodec dokazi klerikalnega časopisa o izžemanju Slovenije od strani Belgrada. Še sedaj ne verjamejo, da gre večji del davkov v Belgrad, ampak naglašali so, da požrejo preveč davkov naše občine in okraj. Nadalje so obžalovali, da nimajo oni 21 poslancev v parlamentu mesto SLS. V odbor so prišli sami mladinci, stare, izkušene bojovnike, kakor dr. Kukovec in dr. Rozina so popolnoma odžgali. Za predsednika je bil izvoljen dr. Lipold, za podpredsednika pa Ivan Prekoršek iz Celja, Lovro Petovar iz Ivanjkevec in Ivan Šotarič, trgovci v Mariboru. Za odbornike pa so izvoljeni skoro vsi preostali ostanki demokratsko-naprednih sil, ki še niso ušli med radikale. Že po sestavi odbora in predsedništvu se vidi, da je demokratom v resnici odločeno in samo vprašanje časa je še, pa bodo izginili iz Štajerske.

Š Mariborska »Orjuna«. Občinski odbor »Orjuna« je izključil iz organizacije bivšega mariborskega predsednika Radivoja Reharja in obenem razpustil mariborski mestni odbor. Vodstvo posl. je začasno prevzel dr. Snuderl, kazenski svetnik. Menda se misli s tem zabrisati v t. k. ga je napravila odsodba orjunašev pred mariborskim sodiščem in ki je kompromitirala »Orjuna« v vsej naši javnosti, tudi pri tistih, ki se se kaj dali na to organizacijo.

Š Smrtina žena. V Mariboru sta umrla orožniški stražmojster pod in trafikant g. Franc Nerat in zdravnik g. Zvonko. Ana Frank.

Š Dva tita. Zgodovinarja v Kozjem je aretirala nekega Avgusta Maruš, ki je vlomil pri gostilničarju Jože Svajgar v Brežicah in napravil za 10.000 K škodo. Zgodovinarja v Ptuj pa je prijel nevarnega tita Rudolfa Ahčana, ki je ukradel dne 12. nov. Al. Vokavruha v Kandiji 600 kron vredno kolo.

Š Mariborski drobiž. Občutno je kaznovana špedicijska trolca F. in A. Uher, ker je dala izprazniti tri cisterne iz Galicije došlega petroleja, no da bi ga dalj zavarovali. Carinska oblast ji je

zaplenila dve cisterni petroleja ter obsodila trolco na 180 tisoč Din globe. — Štiridesetletnico izvrševanja svoje obrti praznuje dne 1. decembra mariborski slaščičar g. Ivan Pelikan. — Mestno gledališče vprizori danes premijero opere »La Boheme« z zagrebškim gostom g. Skrivenim v glavni vlogi.

Primorske novice.

p Nova sirotišnica v Kopru. Mussolini je dal posl. Giunti dovoljenje za zbiranje darov v svrhu, da se v Kopru ustanovi sirotišnica na čast Nazariju Sauru. Iz državnih sredstev je dal Mussolini v ta namen 77.000 lir. »Istrac opozarja, da bo to nova potujočevalnica za slovanske sirote, ker nimajo Slovani v Trstu in Istri niti enega zavoda za zapuščeno dečo.

p Številne nesreče na bivši goriški fronti. Na Goriškem zahteva bivša vojna še vedno svoje žrtve. Ni ga skoraj dneva, da ne bi kdo ponesrečil pri kopanju svoje zemlje, zadevajoč na granate, bodočo žico itd. ali pri zbiranju in izpraznjevanju granat. Ljudje kljub vsem izkušnjam še vedno niso dovolj previdni, a tudi oblasti ne izvršujejo dovolj strogo svoje naloge.

p Nev način izterjavanja davkov na Goriškem. Te dni se je vršila v Gorici dražba davčnih zakupov, kakor je to stari italijanski sistem za izterjavanje davkov. Naravno je, da davkoplačevalec od zasebnega izterjevalca davkov nima pričakovati nobene milosti. Tudi v tem pogledu se je položaj naših ljudi onkraj meje nasproti preje znatno poslabšal. Na srečo so ponekod — n. pr. v Soški dolini — prevzeli zakup slovenski zavodi ozir. zasebniki. Zakup velja 9 let od 1. jan. 1924.

p Ukve. Kakor smo svoj čas poročali, je meseca oktobra t. l. obiskala Ukve na Koroskem silna poveljen, ter je hudournik zasul s prodrom celo vas in njena polja. Škodo so cenili strokovnjaki na 1 in četrt milijona lir. Italijanska vlada je poslala za najrevnejše prebivalce — 4000 lir. Vsa sta obiskala videmski prefekt in podprefekt iz Tolmeča. Tema dvema so se vaščani pritožili nad neznatno vladno pomočjo in povedali, kako drugače je v takih slučajih ravnila bivša avstrijska vlada. Prefekt je odgovoril: »Vi ste bili razvajeni in morate na te čase pozabiti.« To je pač najcenejši recept za lečenje gospodarskih ran. — Takoj po nesreči je obiskal Ukve posl. Šček, ki je brzojavno prosil za pomoč na vseh merodajnih mestih.

Gospodarstvo.

SVETOVNA TRGOVINA IN KONJUNKTURA V OKTOBRU.

Zunanja trgovina svetovnih držav v mesecu oktobru se je primerno zelo ugodno razvijala. V skoro vseh državah je opaziti naraščanje prometa, kar je v veliki meri sezonskega značaja.

V vodilni državi Angliji je uvoz kakor izvoz znatno narasel. V splošnem je opazovati, da izkazuje industrijska konjunktura dobre rezultate, kar je razvidno iz padajočega števila brezposelnih, kakor tudi iz zvišanja produkcije v železni industriji. Vendar pa stanje angleške industrije ni preveč rožnato in daleč zaostaja za predvojnimi dobami. Uvoz je dosegel v navedenem mesecu 100 milijonov funtov šterlingov napram 83 milijonom v septembru. Istočasno je znatno narasel tudi izvoz, pri katerem je treba upoštevati tudi reeksport tujih produktov, in sicer od 72 milijonov na 82 in pol milijona. Pri uvozu je treba upoštevati predvsem sezonski nakup bombaža in drugih industrijskih surovin.

Tudi v Uniji je vrednost zunanje trgovine narasla. Zlasti se je dvignil izvoz bombaža, ki je dosegel v oktobru 981.000 bal. V metalurgiji je opaziti stagnacijo. Produkcija surovega železa je v oktobru le neznatno narasla in zaostaja za rekordnimi rezultati, ki so bili doseženi v poletnih mesecih t. l. Oslabljenje konjunktura pa kaže padanje neizvršenih naročil pri U. S. Steel Company (družba ima v rokah večino produkcije jekla v Združenih državah).

Pri Franciji je opaziti dejstvo, da izkazuje zunanja trgovina naraščanje vrednosti, na drugi strani pa zmanjšanje teže uvoženih in izvoženih predmetov. Vrednost uvoza je dosegla 3069 milijonov frankov (v septembru samo 2613 milijonov), kar gre na račun padca francoskega franka v poletnih mesecih in v še večji meri v zadnjih dneh. Izvoz je imel vrednost 2813 milijonov frankov. Po količini izkazuje uvoz zmanjšanje, ravno tako tudi izvoz. Splošno je postal potek konjunktura manj ugoden zaradi nabavnih stroškov za surovine, ki so zelo veliki, ker jih morajo Francozi kupovati večinoma v valutarno močnejših državah in so se tuje devize v zadnjem času zelo dvignile. Isto velja tudi za Belgijo, ki je politično in gospodarsko ozko zvezana s Francijo.

Češkoslovaški izvoz v oktobru je znatno narasel in prekorajčil višino 1 milijarde Kč.

V oktobru izkazuje carinska statistika naše države dohodkov 181 milijonov dinarjev. V septembru so znašali ti samo 174 milijonov dinarjev. Radi povečanega izvoza je narasel tudi naš dinar in je bila povprečna vrednost dolarja tekom meseca oktobra 85 dinarjev. Izvozna konjunktura je dosegla v oktobru svoj višek.

Žitni trg. Na novosadski produkti borzi ne »rajo žitu sledeče cene: pšenica 317.50 Din, koruza 202.50—245 Din, pšenična moka št. 0

505—525 Din, št. 2 400 Din, otrobi 130 Din; tendenca živahnjša.

g Stanje južnorusskih železarskih podjetij. Predsednik upravnega sveta južnorusskih železarskih podjetij je sporočil zastopnikom časopisa, da se stanje podjetij znatno izboljšuje. Danes izdelajo podjetja vsak mesec pol milijona pudov sirovega železa. Prihodnje leto bo v delavnosti 10 plavžev.

g Češkoslovaški izvoz v oktobru. Po podatkih centralnega statističnega urada je znašala v oktobru vrednost češkoslovaškega izvoza 1015 milijonov Kč napram 398 milijonom v septembru. Od začetka leta pa do konca oktobra se je izvozilo za 3506 milijonov blaga.

BORZA.

Zagreb, 29. nov. Sklep. Pošta 0.46—0.48, Italija 8.85—8.86, London 886.75—887.75, New York 88.25—88.75, Pariz 4.75—4.80, Praga 2.58—2.595, Dunaj 0.12525—0.1260, Curih 15.55—15.755. — Valute: dolar 87—87.75.

Curih, 29. nov. Sklep. Pošta 0.0302, Italija 24.75, London 24.93, New York 571.90, Pariz 80.825, Praga 16.65, Dunaj 0.008060, Sofija 4.45, Beograd 6.475. — Valute. n. a. K 0.008050.

Miklavžev večer v »Unionu« dne 5. decembra ob 7. uri.

Ljublianske novice.

Ij Barje pod vodo. Vsled silnih padavin začelga časa se je Barje izpremenilo v jezero. Otroci ne morejo v šolo.

Ij Izredni občni zbor Leonove Družbe se vrši v četrtek dne 13. decembra ob 5. zvečer v posvetovalnici K. T. D. v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo predsednikovo; 2. slučajnosti.

Ij Miklavžev večer v Unionu. Danes prvi dan predprodaje vstopnic od pol 2 do 7 v prostorih Sentpeterske prosvete (Zupnijska ul. 1). Vsa darila morajo biti dobro zavita, prevezana in opremljena z natančnim naslovom. Predprodaja je potem vsak dan do srede od 9 do 7 zvečer.

Ij Oder Krakovo-Travno, Kolesijska ul. 1. V nedeljo ob pol 8. zvečer misterij v 2 dejanjih »Čudo sv. Miklavža« in enodejanska burka »Damočlejev meč«. K številni udeležbi vljudno vabi odbor.

Ij Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 5. dec. 1923 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dneвно od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritrilje, desno.

Ij Mestna hranilnica ljubljanska zaradi narodnega praznika 1. decembra ne uraduje.

Ij Predsednice vseh ljubljanskih Elzabetinskih konferenc se vljudno vabijo, da se sigurno udeležijo seje Slov. kršč. ženske zveze, ki je v petek ob 4. pop. v posvetovalnici Jugotiskarne.

Ij Deželni muzej ostane od 1. decembra t. l. do prekluka tudi ob nedeljah zaprt za splošni poset.

Ij Med vožnjo iz kolodvora na pošto je izgubil poštni voz dva poštna zavoja. Najditelj naj jih izroči na pošti.

Ij Ogoljufana ženska. Včeraj dop. je prišla iz okolice v mesto neka starejša ženska uslužbenka, da bi si kupila plet, za katerega je nahanila 400 Din. Pred hotelom »Union« je naletela na neko navidezno znanco, ki ji je rekla, da naj da njej denar in bo ona dobila kot stara znanca v neki trgovini veliko ceneje. Žena ji je zaupala denar, s katerim se ni več vrnila.

Ij Razne tatvine v Ljubljani. V gostilni pri Levu na Gosposvetski cesti je bilo vlomljeno v shrambo in ukradeno par novih škorenj, hlače, 2 telovnika in moški suknjič v vrednosti do 6000 K. — Iz okna vžajemne posojilnice na Miklošičevi cesti je bila ukradena 60 kron vredna šipa. — Neznani tat je poskušal vlomiti v barako Jakoba Turka, kar pa se mu ni posrečilo in je napravil le nekaj škode na steni.

Ij Sv. Miklavž bo izbiral darila za pridno dečo in odrasle v trgovini M. Tičar v Selenburgovi ulici v soboto 1. dec. med 5. in 7. uro zvečer. 7617

Ij Porotne obravnave, ki se prične v ponedeljek dne 10. dec., imajo do sedaj določen sledeči spored: Ponedeljek 10. dec.: Štefan Ciglič § 140 in Kovač Jos § 171, torek 11. dec. Dolenc Angela § 139, sreda 12. dec. Zorko Janez § 209, četrtek 13. dec. Ivan Rok in Rok Mlakar § 101, petek, dne 14. decembra Kozlevčar Anton in Ložar Josip § 155 — težka telesna poškodba s trajnim pohabljenjem. Sobota, dne 15. dec. Sterle Jakob, tovariša Kristan Miha in Peter Blažič § 127 — in pa Josip Roblek § 8 — 125. V ponedeljek, 17. dec. Anton Kajfež § 197 in v torek 18. dec. France Podbevšek § 126 — 127. — Ti slučajji so razpisani do sedaj. Ni pa izključeno, da pride dodatno še kak slučaj na vrsto.

Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani. V času od 18. do 24. novembra 1923 so bili v Ljubljani naznanjeni 3 slučajji davice in 1 slučaj griza.

Ij Razne tatvine. Na glavnem kolodvoru je bila ukradena iz tovrnega voza št. 18.867 bala zelenega platna za jadra, 60 kg kave in 27 kg rozin v skupni vrednosti do 28.000 K. — V zadnjem času so se začele množiti predrzne tatvine perila. Razne pohajkale hodijo pod raznimi pretvezami, da koga iščejo, po tujih hišah in ukradejo, kar jim pride pod roke in morejo skrivaj odnesti. — Iz stanovanja na Mestnem trgu 13 je bil ukraden frančiški Anžlokar temnosiv zimski plašč, vreden 4000 K. — Albini Pustovi je bilo ukradenih v Vodmatu s hodnika 5 brisač, vrednih 800 K, Marjetič Zupanovi pa iz sušilnice za 4000 K raznega perila. — V Domžalah je bilo ukradeno iz veže Habja, ove restavracije Val. Šlibarju iz Stoba kolo, vredno 10 tisoč kron.

Narodno gledališče.**DRAMA.**

Začetek ob 8. uri zvečer.

Petek, 30. nov.: »Mogočni prstan«. Premijera. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Petek, 30. nov.: »Pesoglavci«. Red B.

Slavosna operna predstava v proslavo Ujedinjenja bo na narodni praznik v soboto 1. decembra 1923 ob pol osmi uri zvečer. Vprizori se prvič izvirna slovenska opera Rista Savina »Gospodski sen«, katere besedilo je vzeto iz zgodovine našega bednega Korotana.

Premijera izvirne slovenske igre »Mogočni prstan«, katero je spisal priljubljeni pisatelj in humorist g. Fran Milčinski, je v petek, 30. nov. na predvečer praznika Ujedinjenja ob 8. uri zvečer v dramskem gledališču. Igra je duhovita, polna ljubeznivega humora ter skriva v svojem jedru močno narodno ozadje.

Dramska predstava po snižanih cenah bo v soboto, dne 1. decembra ob 3. popoldne v dramskem gledališču. Vprizori se lissnova igra »Gospa z morja« z go. Marijo Vero v naslovni vlogi. Predstava je namenjena zlasti učeči se mladini, udelež se je pa lahko tudi vsi ostali, ki se za gledališče zanimajo.

A. Savoir: Osmo žena. Komedijska v treh dejanjih in štirih slikah. »Grozodejstva« so bila od nekdaj vdolajena na odru, dasi je seveda tudi njihovi žarki vprizoritvi postavljena meja. Da Medea ne more svojih otrok pred publiko, uči že stari esteti. Toda v območju slé in opolzosti so meje vidno vprizoritvega neženje in ostreje, kajti tu naletiš na točko, kjer se stika, kakor že omenjeno, videz in bistvo in kjer občutek, da gre za

navideznost, ne more več najti opore in zavetja... Sramežljivost je pragon... brezstidnost postane lahko smrt umetniškega stremeljenja, če brutalni doživljaj čustvenosti uniči iluzijo in se duševno sodoživlje pogreznje v veletoku občutkov. Izražanje prostosti cenzure zato, da se tako stanje namenoma vzbuja, bi bilo samooskrumba in samo-okrknjenje sveta umetnosti. Neglede na seksualno-vzgojne pomisleke je v prid umetnosti same, je naloga umetnosti same, je naloga umetnikov in onih, ki se umetnosti vesele, da se proti poizkusom te vrste branijo. — Tako piše Alfred Klaar v svoji knjižici Probleme der modernen Dramatik na str. 100 in 103. — Podpišem in Osmo ženo odklanjam zlasti v imenu mladine, najsi bo ta pokvarjena ali ne. Odklanjam zlasti iz estetičnih ozirav te vrste Francoze na našem odru. Moralist pa naj vzame bič v roke!

Vsebinsko je Osmo žena fabrikat, kakor ga na cente producira najnovejša francoska dramatika. Nelskrenost, neresničnost, duhovičenje in žongliranje z več ali manj posreženimi domisleki o ljubezenskem in zakonskem razmerju med milijarderjem, ki si je kupil in prodal že sedem žen, in med samičko — species: virgo intacta gallica v Aleševčevem stilu — to je vse. In sentimentalna končna scena, da so nežne duše potolažene. Vmes deus ex machina: postolja, ki se iznenada kakor tovarni vagon — rrrrrr — pripelje na sredo scene, so se avtorju to zdi na mestu.

Na našem odru so se igralo vsebinsko primerno. Na naramnici ge. Neblocke in na spalnem kostumu, v katerega je poleg drugega še reklama vtaknila g. Rogoza, je viselo dokaj »uspeha« igre. Treba podčrtati: ga. Neblocka in g. Putjata sta dobra igralca in sta tudi v Osmi ženi pokazala svoje zmogljivosti v karakterizaciji in živahnosti svojih kreacij v najlepši luči. Samo škoda njiu umetniške sile v te sorte komedijah. Isto velja za g. Rogoza. Tej trojici je bila najbližje ga. Medvedova s to razliko, da se je njena elegantna toaleta blagodejno razli-

kovala od one ge. Neblocke, ki je bistvo igre nallala na pleh. G. Medved kot detektiv je bil veliko boljši od plahega tajnika ga. Jana in Matarda gda. Jermana, ki ga je g. Sanci kot natakarka prekal. Vencev in šopkov je bilo pri premieri za te vrste večerov več kot dovolj. Sloves Osmo ženo sega izpred pošte že v vsa predmestja naše Ljubljane od Udmata do Kravje doline, kar sem spoznal po tem, da so že k primleri prišle v parket osebnosti, ki ne vedo svojih nog drugam dati kakor na sedež svojega bližnjega pred seboj. Probatum est: o igri sem odnesel na obleki odtise blatnih čevljev (bili so celo damski) in drugega malo ali nič.

Dr. L. R.

Ljudski oder.

Miklova Zala na Ljudskem odru. Krekova mladina ponovi v nedeljo dne 2. dec. v Ljudskem domu krasno narodno igro »Miklova Zala«. Prosimo vse, zlasti okolice, da si preskrbijo vstopnice v predprodaji, ki je od danes naprej v Jug. Strok. Zvezl na Starem trgu štev. 2-I. in na dan predstave eno uro pred predstavo v Ljudskem domu.

Orlovski vestnik.

Orliški podzveza je založila in ima na prodaj ljubko pesem »Dekle in lilija« za sopran in alt s spremljevanjem. Po besedilu Jos. Cimpermana uglašil p. Hugolin Sattner. Pesem bo za tekme obvezna, zato naj si jo v zadostnem številu izvodov nabavijo vsi krožki. Tudi vsem ostalim ženskim zborom bodi toplo priporočena. Komad stane 2 Din in se naroča pri Orliški podzvezi v Ljudskem domu.

Dijaški vestnik.

d Socialni seminar Danica, Zarje in Borbe bo imel v tekočem zimskem semestru sedem sestankov, ki se bodo vršili vsak torek. Na njih hoče podati v referatih ogled socialnega pranja po sledečem načrtu: 1. Postanek in bistvo socialnega pranja. 2. Vzroki socialnega pranja. 3. Re-

štev socialnega pranja: a) individualizem — komunistem, b) materialistični in etični (kriščanski) socializem, c) etični temelji socializma, d) socialni in avtonomistični princip družabne ureditve. 4. Podrobnosti. V svesti si, da moremo na ta način najlažje podati novim tovarišem podlago sistematičnemu študiju soc. pranja, pozivamo vse Danicarje, Zarjane in Borce, da redno in vestno pohajajo ta seminar.

d Akademična podružnica Jugoslovenske Matice. Na ustanovnem obnem zboru Akademsko podružnice Jugoslovenske Matice izvoljen odbor se je konstituiral sledeče: predsednik Franjo Baš, fil.; podpredsednik Vatrovec Franc, fil.; tajnik I. Kirchner Nikola, tehn.; tajnik II. Hartman Lojze, iur.; blagajnik Dulčić Mate, tehn.; knjižničar Karadžole Josip, tehn.; arhivar Petrovič Marko, iur.; odbor-nik Jurkovič Ljubo, arhit.

Turistika in sport.

Smučarski odsek »T. K. Skala« priredi v sl. času ugodnega vremena v soboto 1. decembra in nedeljo 2. decembra t. l. smučarski izlet na planino »Kovce« nad Tržičem. Odhod v petek z večernim ali v soboto z jutranjim vlakom. — Prihod nazaj v Ljubljano z večernim vlakom. — Vožnja polovična.

Turistovski klub »Skala« poziva svoje člane in članice na smučarski setanek, ki se vrši v torek, dne 4. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v zadnji sobi »Narodne kavarnice«. — Sestanek je z ozirom na predstojbe zimsko-sportne prireditve posebno za člane-smučarje obvezen. — Smučarski odsek.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani priredi 8. decembra v proslavo 10letnice v Mestnem domu veliko veselico z razdelitvijo daril zmagovalcem kolesarskih dirk. Po razdelitvi prosta zabava, žaljiva pošta, ples itd. Začetek točno ob 19. zvečer. Vstopnina Din 8. — Klub naproša vse pu. člane, da poravnajo zaostalo članarino klubovom gospodarju, ki bo prihodnje dni pribral.

S. K. Slovan poziva vse svoje člane in prijatelje kluba, ki žele gojiti težko atletiko, da se pismeno ali ustmeno zglašajo takoj pri klubovom tajniku Sv. Petra cesta 3, II. nadst.

Sposobni paromlin v Vojvodini

z zelo dobrimi proizvodi išče strokovno izobraženega ter večšega

zastopnika

Mlin oskrbuje proti primerni varščini tudi kon-signacijsko skladišče. Oferte z navedbo referenc je pod šifro »Kapitalskräftig V-60« nasloviti na Interreklam d. d., Zagreb, Palmotičeva ulica 18.

Mesto skladiščnika sluge ali podobnega IŠČE trgovsko naobražen mož. Ponudbe pod »SLUŽBA« na upravništvo.

Kot PRODAJALKA

Samostojna voditeljica — IŠČE starejša, v vseh trgovskih strokah izvežbana, poštena gospodična. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe upravi pod »Pomoč 36«.

ORGANIST (cecilijanec), mlajša mož, lahko tajnik ali cerkvenih, obrtnik, IŠČE SLUŽBE. Nastop po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7598.

Odvetnik v Ljubljani

z razsežno prakso

sprejme kandidata

subst. pravico ev. DRUŽABNIKA. Reflektira se le na verzirano, samostojno in prvovrstno moč. Pogoji zelo ugodni, nastop po dogovoru. — Dopisi na upravo lista pod »DISKRETNOST«. 7606

NAJVEČJA ZALOGA**elektro-motorjev**

čakrene žice v vsaki debelini, Bergmannovih cevij, ter vsakovrstnega instalacijskega materiala po najnižjih tovarniških cenah, dobavljata takoj O. N. MAZURAN in COMP., Ljubljana, Dunajska cesta 33. Telefon štev. 13, 223, 366, 534.

Tajnika

za vlastelinstvo IŠČEMO. Mora biti več pisanja na stroji, knjigovodstva, izvrševanja kontrole ter hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Prednost imajo prosilci z gospodarsko ali trgovsko prakso. Prvorazredne referen-ce! — Ponudbe pod: »SEKRETAR 7586«, poste restante, KOPRIVNICA.

IŠČEMO SAMO PRVORVSTNE**POTNIKE**

železne stroke, ki bi vzeli s seboj decimale in balanežne tehnice. — Dopisi na ČUČEK & KOUBIK, Strnišče pri Ptuj.

Strojni mizar zmožen samostojno izvršiti vsako delo, dobi trajno delo pri Strojnem mizarstvu M. GOGALA na BLEDU. 7566

NAZNANILO.

Cenj. p. n. občinstvu najljubšeje poročam, da začnem dne 1. decembra, t. j. v soboto, VINOČO ČEZ ULICO v Ljubljani, na Ahacjevi cesti 5. — Tožil bom domača vina po znižanih cenah. Za mnogobrojni obisk se najtopleje priporočam. — ANTON MAVER, gostilničar, Ljubljana, Ahacjeva cesta 5. 7601

Najlepši dar in gotovo tudi najkoristnejši je, če kupiš za svoje stanovanje aparat TO-PLODAR, ker ti greje stanovanje, hrani denar in kurivo. Ima jih v zalogi Jugometalija, Ljubljana, Kolodvorska ul. 18, ali R. NIPIC in DRUG, Maribor. 7599

Inserati v »SLOVENCU« imajo popolen uspeh!

250 kg umetnega gnojja

(žlindra, kalijeva sol in dušik), LEP UMVALNIK z marmorjem in DVE OMARI za obloke JE NAPRODAJ v Mali vasi št. 40 pri Ljubljani. 7539

Prodajam 40 DELNIC

»Zadružne gospodarske banke« s kuponom 23 po kurzu Din 137.50 za komad. Cenj. ponudbe pod »D« na upravo lista.

Polnilno peč

za kurjavo s koksom, patent (Riesner Nürnberg) »Phönix« št. 4, skoraj nova, za 150 m³ kurilne prostornine, priprava za pisarno ali salon, SE ODDA po ugodni cenj. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 7426.

čreva vseh vrst

najboljše kvalitete, dobite, kakor vsako leto — po najnižji dnevni cenj pri Jos. Bergmannu, Ljubljana, Poljanska c. 85.

GUMBE iz blaga

izdelujejo najceneje v trgovini »Pri GORENJKI«, Pogačarjev trg štev. 3, poleg Buzzolini-ja. 7599

Krasno posestvo

na Dolenjskem, 32 oralov njiv, travnikov, gozda in vinograde, ca 40 hl vina, prodam z vsem živim in mrtvim inventarjem, za ceno 375.000 Din. Posestvo je pol ure od farne cerkve in 1 in pol ure od postaje. Hiša in gospodar. poslopije v dobrem stanju. Vse obsejane. Polovica kupnine takoj, polovico čez 2 leti. Naslov pove uprava pod številko 7597.

Zimske suknje

priporoča po zelo ugodnih cenah

OBLAČILNA INDUSTRIJA

A. KUNC :: Ljubljana, Gosposka ulica štev. 7.

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih. Naštoimazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri YANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Ugodna prilika za nakup

Miklavževih in božičnih daril!**A. ŽIBERT**

modna trgovina v Prešernovi ul., naznanja cenj. občinstvu, da prodaja, dokler traja stara zaloga, razno ZIMSKO MODNO BLAGO po globoko znižanih cenah. — Posebno priporoča: moško in žensko triko-perilo, pletene jopice, nogavice, čepice, rokavice, žepne robce, kravate, moške in ženske srajce, razna švicarska vezena itd.

NA DROBNO! NA DEBELO!

Velika zaloga!**Poljedelski stroji**

prvovrstne izvršitve naravnost od proizvajalca

Wöllersdorfer-Werke A. G.

Wien I., Schwarzenbergerplatz 3

Pozor! **HALO!** Pozor!

Lepo božično in novoletno ter miklavževsko darilo so najlepše

ženske in pisarniške potrebščine, božični prlički za jastice, pastirčki (Krippenbilder), krep in sojen papir vseh barv. — Božične in novoletne ter umetn.

na razglednice razpošilja na veliko Jos. Omerza malo

trg. papirja, Ljubljana, Dunajska c. 6, I. n. Hiša lekarnar dr. P. C. coli.

Pozor! **HALO!** Pozor!**Za Miklavža!**

Obdarite najprimerneje svoje drage s priznanimi najboljšimi izdelki

trvdke Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3.

Oglejte si največjo zalogo vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, zimnikov ter kožuhov, raglanov in ulstrov, dežnih plaščev, usnjenih Lastni izdelki! suknjičev i. t. d. Znižane cene!

Prvovrstno angleško in češko sukno v nadrobni prodaji.

Modni predmeti! Perilo! Sportni predmeti!

Médicinal-Konjak

Zahtevajte samo!

Zahtevajte samo!

Médicinal-Konjak z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Citron-Rum z modrim križcem
Médicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejše krem likerje z modrim križcem
Silvovko in brinjevec z modrim križcem

„ALKO“ LJUBLJANA**Médicinal-Konjak**

Médicinal-Konjak

Médicinal-Konjak

Ali že veš novico?

10-20% popusta

dobiš pri

A. Sinkovic nasl. R. Soss, Ljubljana

Mostni trg 19.